169750 - Sahibi olunmayan bir şeyi satmak

Soru

Şu satış şeklin hükmü nedir?

Bir adam telefonunu 100 TL ye satmak için ilan verir, aynı ilanı ben de başka sitede satışa çıkarıyorum. Bir müşteri 90 TL ye almak istediğini söyler, bunun üzerine sahibinden 80 TL ye alır ve müşteriye 90 TL ye satarak 10 TL kazanıyorum.

Detaylı cevap

Allah'a hamd olsun.

Şayet söz konusu fiyattan satın alıp telefonu teslim aldıktan sonra satarsa sakıncası yoktur. Ancak telefonu teslim almadan birinci sahibinden müşteriye direk satıyorsa bu yöntem caiz değildir. Çünkü kişi, sahip olmadığı bir şeyi satması caiz değildir. Ayrıca satın aldığını teslim alıp parasını vermeden satması da caiz değildir. Bu konuyu destekleyen şöyle bir hadis rivayet edilir: Hakim bin Hizam Radiyallahu anhu şöyle dedi: Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem'e gelip şöyle dedim: Bana bir müşteri gelir ve yanımda olmayan bir şeyi satın almak ister. Ben de pazardan satın alıp sonra ona satarım. Bunun üzerine Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem şöyle der: "Yanında bulunmayan (sahip olmadığın) bir şeyi satma!" (Tirmizi 1232, Nesani 4613, Ebu Davud3503, İbn Mace 2187, Ahmed 14887, Elbani İrva el Ğalil 1292)

Tavus, İbn Abbas Radiyallahu anhuma'dan şöyle rivayet eder: Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem, bir kimse yiyeceği teslim almadan satmasını yasaklamıştır.

İbn Abbas'a bu nasıl olur? diye sorduğumda şöyle cevap verdi: Dirhem/Paraya karşılık para veriliyor ama yiyecek ertelenerek veriliyor. (Buhari 2187, Muslim 1525)

İbn Hacer, Fethulbari 4/349 şöyle açıklar: Yasaklanmanın sebebini sorar İbn Abbas şöyle cevap

verir: Bir şeyi teslim almadan müşterisine sattığı halde ürün satıcının elinde değil. Sanki paraya karşılık para vermiş olur. Örnek olarak bir yiyeceği 100 liraya satın alır ve parasını satıcıya verir fakat yiyeceği teslim almaz daha sonra başka bir kimseye 120 liraya satar ve parayı teslim alır fakat yiyecek halen satıcının elinde. Bunun açıklaması 100 lirayı 120 liraya satmış olur. Bu yöntemdeki yasak, sadece yiyeceğe özel olmayıp her ürün için geçerlidir. Zeyd bin Sabit Radiyallahu anhu'dan şöyle rivayet edilir: "Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem, bir eşya satın alındığı yerden tüccarın himayesine taşınmadan bulunduğu yerde tekrar satılmasını yasaklamıştır" (Ebu Davud, İbn Hibban sahih demiştir)

Şeyh İbn Baz şöyle dedi: Müslüman bir eşyayı, nakit veya vadeli olarak ancak ona sahip olup ve teslim aldıktan sonra satabilir. Nitekim Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem Hakim bin Hizam'a şöyle demiştir: "Sahip olmadığın bir şeyi satma!"

Abdullan bin Amr bin As Radiyallahu anhuma'dan rivayet edildiğine göre: Borç ve satış bir arada helal olmaz, sahip olmadığın bir şeyi satman caiz değildir" (Mecmu Fetava Şeyh bin Baz 19/64)

En iyisini Allah bilir.